

Magdalena Mączyńska

Babi Dół-Borcz, st. 2, gm. Somonino,
woj. gdańskie, AZP 13-39/-

Informator Archeologiczny : badania 27, 50-51

1993

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

MŁODSZY OKRES PRZEDRZYMSKI — OKRES WPLYWÓW RZYMSKICH

Arbasy, st. IX
gm. Drohiczyn, woj. białostoc-
kie
AZP 50-80/4

Konserwator Zabytków Archeologicz-
 nych na woj. białostockie

Badania prowadziła mgr Katarzyna Rusin przy współudziale mgr Krystyny Bieńkowskiej, Haliny Karwowskiej, Jerzego Maciejczuka. Finansowane przez Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków. Czwar-ty sezon badań. Cmentarzysko ciałopalne kultury przeworskiej. Młodszy okres przedrzymski — okres wpływów rzymskich.

Stanowisko położone jest na cyplu terasy nadzalewowej starorzecza Bugu. W północnej jego części znajduje się dawne wybierzysko piasku, użytkowane obecnie jako śmietnisko, a w południowej — pole orne.

Zbadano 354 m² powierzchni. Badania prowadzono na terenie dawnej piaskowni oraz w południowej i południowo-wschodniej części pola ornego. Odsłonięto 115 grobów ciałopalnych. Jeden grób (nr 110) zawierał popielnicę, pozostałe trzy były jamowe. Zarysy jam grobowych były koliste lub owalne, o wymiarach od 0,5 do 2,6 m średnicy. Rozleglejsze jamy grobowe znajdowały się w południowej części cmentarzyska (datowanej na okres wpływów rzymskich). Przekroje grobów były nieckowate i workowate, o miąższości od 0,2 do 1,2 m. Pomiedzy jamami grobowymi kilku grobów odsłonięto skupiska kamieni (m.in. fragm. kamieni żarnowych). W jednym z grobów dno jamy wyłożone było dwiema warstwami bruku kamiennego. W wypełniku grobu nr 186 odsłonięto duży kamień o płaskiej podstawie i spiczastym wierzchołku. Inny grób (nr 196) przykryty był dużym, płaskim kamieniem.

Groby zawierały przepalone kości (z reguły było ich niewiele), szczątki stosu, fragm. ceramiki, pojedyncze przedmioty metalowe, paciorki szklane. W najbogatszych pochówkach poza ceramiką zarejestrowano: żelazne umbra (6 i 7a wg Jahna), fragm. żelaznego miecza jednosiecznego, żelazne groty, żelazny trzewik pochwy miecza, żelazne okucia pochwy miecza, okucia pasa, sprzączki (owalna i z podwójnym kolcem), krzesiwa, brązowe taśmowate okucia z półkolistymi zakończeniami, brązowe dwuczściowe okucia w kształcie rombu, fibule trąbkowate. Na terenie objętym badaniami znaleziono ponadto zabytki krzemienne datowane ogólnie na epokę kamienia — epokę brązu.

Materiały i dokumentacja znajdują się w Muzeum Okręgowym w Białymstoku.

Badania będą kontynuowane.

Babi Dół-Borcz, st. 2
gm. Somonino, woj. gdańskie
AZP 13-39/—

Uniwersytet Łódzki Katedra Archeo-
 logii

Badania prowadziła prof. dr hab. Magdalena Mączyńska. Finansowa-
 ne przez Katedrę Archeologii Uniwersytetu Łódzkiego i Muzeum

Archeologiczne w Gdańsku. Dwunasty sezon badań. Cmentarzysko
kultury wielbarskiej z okresu wpływów rzymskich.

Cmentarzysko kultury wielbarskiej z kurhanami i kręgami kamiennymi, typu Odry-Węsiory-Grzybnica, badane jest systematycznie od 1978 r. (szczegółowe sprawozdania w „Recherches Archéologiques” 1978–1992). W 1993 r. przebadano jeden z trzech kręgów kamiennych, znajdujący się w północno-wschodniej części cmentarzyska, w którego obrębie znajdowało się kilka grobów szkieletowych i ciałopalnych, wyeksplorowanych w poprzednich sezonach. W sąsiedztwie wspomnianego kręgu natrafiono na 2 groby jamowe bez wyposażenia i 3 groby szkieletowe. W jednym z nich znaleziono przęślik i dwie sztabkowane bransolety brązowe, znajdujące się na kościach prawej ręki zmarłej. Przytrzymały one kilka stosunkowo dobrze zachowanych deseczek? drewnianych. Wnosić stąd należy, że zmarła miała najprawdopodobniej złamaną rękę w łupkach uchwyconych bransoletami. W innym grobie szkieletowym znaleziono kilka paciorków szklanych i bursztynowych. Trzeci grób szkieletowy, o dużej głębokości, przykryty brukiem kamiennym, był całkowicie wyrabowany. W wypełniku znaleziono wypalony pień drzewa, złożony tam najprawdopodobniej po wyrabowaniu grobu.

W sąsiedztwie kręgu natrafiono ponadto na 3 wiążące się ze sobą skupiska przepalonych kamieni, pod którymi zalegała miejscami warstwa popiołu. Kamienie te pochodziły najprawdopodobniej z obróbki stel kamiennych, tworzących krąg; funkcja obiektu, pozbawionego zresztą materiału archeologicznego, nie jest jednak jasna.

W południowo-zachodniej części cmentarzyska natrafiono na 2 groby szkieletowe, które, z powodu braku możliwości wyeksplorowania ich, zostały ponownie zasypane i przeznaczone do przebadania w 1994 r.

Bielice, st. 1
gm. Łambinowice, woj. opolskie
AZP 92-33/—

Muzeum Śląska Opolskiego w Opolu

Badania prowadziły mgr mgr Barbara Jarosz i Ewa Matuszczyk (kierownik). Finansowane przez Opolskie Kopalnie Surowców Mineralnych. Drugi sezon badań. Osada hutnicza kultury przeworskiej z późnego okresu wpływów rzymskich.

Na powierzchni 55 arów, na zachód od obszaru przebadanego w 1992 r., odkryto i przebadano 24 obiekty archeologiczne. Wśród nich wydzielono 14 palenisk, 3 obiekty mieszkalne, 6 jam o nieokreślonej funkcji oraz jamę być może współczesną, z dobrze zachowanymi kośćmi zwierzęcymi w układzie anatomicznym.

Odkryto dużą ilość fragm. naczyń ręcznie lepionych i nieliczne fragm. naczyń „siwych”, dużą ilość żużla występującego w wypełniakach jam i na powierzchni stanowiska, a także 3 przęśliki.

Materiały oraz dokumentacja znajdują się w Muzeum Śląska Opolskiego w Opolu.

Bogomice, st. 15
gm. Kotla, woj. legnickie
AZP 67-19/116

Muzeum Archeologiczno-Historyczne
w Głogowie

Badania prowadził mgr W. Pogorzelski (autor sprawozdania) przy współpracy mgr. Z. Hendla. Finansowane przez Hutę Miedzi w Głogowie.